

Sygn. akt II KK 133/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga,

w sprawie **D. L.**

skazanego z art. 284 § 3 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 21 stycznia 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego

na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego [...] w W. z dnia 18 maja 2018r., sygn. akt XIV K (...),

1. uchyla punkt II zaskarżonego wyroku,

2. oddala kasację w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 18 maja 2018 r., sygn. akt XIV K (...), D. L. został uznany za winnego tego, że w dniu 1 kwietnia 2017 roku w W. dokonał przywłaszczenia rzeczy znalezionej w postaci telefonu komórkowego marki S. wraz z kartą

sim i kartą pamięci 64 GB oraz naklejonym szkłem o wartości strat 1640 zł na szkodę A. K., tj. przestępstwa zakwalifikowanego z art. 284 § 3 k.k., za co wymierzono mu karę 2 miesięcy ograniczenia wolności, połączonej z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym (pkt I). Nadto, na podstawie art. 45 § 1 k.k., orzeczono wobec oskarżonego przepadek na rzecz Skarbu Państwa korzyści osiągniętej z popełnienia przestępstwa w postaci pieniędzy w kwocie 800 zł (pkt II) oraz zwolniono oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych (pkt III).

Wyrok ten uprawomocnił się bez zaskarżenia z dniem 26 maja 2018 r.

Z kasacją od prawomocnego wyroku wystąpił Minister Sprawiedliwości-Prokurator Generalny, zaskarżając go w całości na niekorzyść skazanego. Skarżący zarzucił mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, tj. art. 387 § 1-3 k.p.k. w zw. z art. 16 § 1 i 2 k.p.k. i art. 300 § 2 k.p.k., art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 350 § 4 k.p.k. w zw. z art. 49 § 1 k.p.k., polegające na rozpoczęciu przewodu sądowego i niezasadnym uwzględnieniu wadliwego, bo sprzecznego z przepisami prawa, wniosku oskarżonego o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, pomimo braku ustawowych warunków do wydania orzeczenia w tym trybie, albowiem o terminie rozprawy nie został powiadomiony pokrzywdzony A. K., wskutek czego został pozbawiony uprawnienia do udziału w rozprawie i sprzeciwienia się wydaniu wyroku oraz skorzystania z innych uprawnień przysługujących pokrzywdzonemu do czasu rozpoczęcia rozprawy, co doprowadziło do wydania wyroku skazującego D. L. za przestępstwo z art. 284 § 3 k.k. z rażącym naruszeniem przepisów prawa karnego materialnego, tj. art. 45 § 1 k.k. wskutek orzeczenia wobec oskarżonego środka kompensacyjnego w postaci przepadku na rzecz Skarbu Państwa korzyści osiągniętej z popełnienia przestępstwa w postaci pieniędzy w kwocie 800 zł pomimo, iż korzyść ta podlegała zwrotowi innemu podmiotowi.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zarzut kasacji dotyczący naruszenia art. 45 § 1 k.k. okazał się zasadny, co spowodowało uchylenie punktu II zaskarżonego wyroku, natomiast w pozostałym zakresie kasacja nie zasługiwała na uwzględnienie i dlatego też w tej części podlegała oddaleniu. Na początku zwrócić należy uwagę, że skarżący w zarzucie kasacji nieprawidłowo zaliczył przepadek do środka kompensacyjnego, skoro tytuł rozdziału Va Kodeksu karnego brzmi: „Przepadek i środki kompensacyjne”. Ponadto, co istotniejsze, skarżący nie do końca

poprawnie opisał podnoszone względem zaskarżonego wyroku naruszenia prawa, formułując je w ramach jednego, przytoczonego na wstępie, zarzutu. Rzecz jednak w tym, że w istocie chodzi tu o sygnalizowanie dwóch odrębnych uchybień – jednego związanego z naruszającym przepisy prawa procesowego uwzględnieniem wniosku oskarżonego o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego z uwagi na niezawiadomienie o terminie rozprawy pokrzywdzonego oraz drugiego dotyczącego rażącego naruszenia przepisu prawa materialnego, a to art. 45 § 1 k.k. z uwagi na orzeczenie względem oskarżonego przepadku korzyści osiągniętej z popełnienia przestępstwa, choć korzyść ta podlegała zwrotowi innemu podmiotowi. W tej sytuacji od strony formalnej należało sformułować w kasacji dwa odrębne zarzuty. I tak też potraktował rozpatrywaną skargę Sąd Najwyższy (art. 118 § 1 k.p.k.).

Przejsć należy teraz do rozważań odnośnie do dalej idącego zarzutu dotyczącego nieprawidłowego zaaprobowania wniosku oskarżonego o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, którego uwzględnienie przez Sąd Najwyższy musiałoby spowodować uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, bez konieczności badania zasadności zarzutu naruszenia prawa materialnego w postaci art. 45 § 1 k.k., jako w tej sytuacji zbędnego.

Analizowany tu zarzut okazał się niezasadny z następujących względów. Otóż, rzeczywiście w realiach sprawy pokrzywdzony nie został zawiadomiony o terminie rozprawy. Rzecz jednak w tym, że przepis art. 337a § 1 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym poprzednio (którą to wersję należy uwzględnić w realiach sprawy) wskazywał *expressis verbis*, że na wniosek pokrzywdzonego należy poinformować go o dacie i miejscu rozprawy. Na gruncie tej regulacji w orzecznictwie przyjęto, że przepis art. 337a § 1 k.p.k. jest przepisem szczególnym wobec art. 350 § 4 k.p.k., a zatem zawiadomienie pokrzywdzonego o terminie rozprawy powinno nastąpić jedynie wtedy, gdy złożył wniosek o dokonanie takiego zawiadomienia (zob. wyrok SN z dnia 13 grudnia 2017 r., II KK 312/17). W rozpatrywanej sprawie pokrzywdzony wniosku takiego nie sformułował. Zapatrywanie wyrażone w przywołanym orzeczeniu kontestuje w kasacji jej autor. Rzecz jednak w tym, że dla uwzględnienia zarzutu kasacji nie jest wystarczające wskazywanie na naruszenie prawa, ale skarżący wykazać nadto winien, że mogło ono rzutować w istotny sposób na treść wyroku. Tego w przedmiotowej sprawie autorowi kasacji nie udało się uczynić. W realiach sprawy, jako jedynie hipotetyczne potraktować należy przyjmowanie przez skarżącego, że właściwe zawiadomienie pokrzywdzonego mogłoby spowodować jego stawienie się na rozprawie i sprzeciwienie się wnioskowi oskarżonego złożonemu w trybie art. 387 § 1 k.p.k. Dlatego też, zarzut ten nie mógł zostać uwzględniony.

Przyznać natomiast rację należy skarżącemu, gdy podnosi, że w rozpatrywanej sprawie doszło do rażącego naruszenia art. 45 § 1 k.k. W myśl tego przepisu nie orzeka się przepadku korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa, jeżeli korzyść ta podlega zwrotowi pokrzywdzonemu lub innemu podmiotowi. Wobec odebrania w toku postępowania przedmiotowego telefonu jego nabywcy, przysługują mu względem oskarżonego stosowne roszczenia. Z tych względów wykluczone było orzeczenie przepadku na rzecz Skarbu Państwa korzyści osiągniętej z popełnienia przestępstwa. Postępując odmiennie, Sąd Rejonowy dopuścił się więc rażącego naruszenia art. 45 § 1 k.k., które w istotny sposób rzutowało na treść zaskarżonego wyroku. Dlatego też, Sąd Najwyższy uchylił pkt II wyroku Sądu Rejonowego dotyczący przepadku owej korzyści, bez rozstrzygnięcia następczego, gdyż jest to wystarczające do wyeliminowania stwierdzonego naruszenia prawa.

Z tych wszystkich względów, orzeczono, jak w wyroku.